

Олборлох Үйлдвэрлэлийн
Ил Тод Байдлын Санаачилга

Газрын тос, байгалийн хий
болон ашигт малтмалын
баялгийн сайн засаглалын
дэлхий нийтийн стандарт

ОЛБОРЛОХ ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ИЛ ТОД БАЙДЛЫН САНААЧИЛГЫН СТАНДАРТ 2023

3-р хэсэг: ОУИТБС-ЫН ЗАСАГЛАЛ БА УДИРДЛАГА

2023 оны 6-р сар

2023 ОУИТБС-ын стандарт (Хэсэг 2)

2023 оны 6-р сарын 12-нд нийтлэгдсэн

© ОУИТБС 2023

Энэ баримт бичгийг Үнэн зөвөөр, буруу мэдээлэл өгөлгүйгээр (логоноос бусад) ямар нэгэн формат хэлбэр эсвэл хэрэгслээр, үнэ төлбөргүйгээр хуулбарлан хэрэглэж, нийтлэн гаргаж болно. Тухайн материалын зохиогчийн эрхийг ОУИТБС эзэмшдэг болохыг тусгаж, гарчиг болон эх сурвалжийг заавал дурдсан байна.

Хэвлэлийн эх болон дизайны зохиогчийн эрхийг ОУИТБС эзэмшинэ.

ОЛБОРЛОХ ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ИЛ ТОД БАЙДЛЫН САНААЧИЛГЫН СТАНДАРТ 2023

Газрын тос, байгалийн хий болон ашигт
малтмалын баялгийн сайн засаглалын
Дэлхий нийтийн стандарт

АГУУЛГА

Оршил

БҮЛЭГ 1: ОУИТБС-ын дүрэм

- 1 дүгээр зүйл: Нэр
- 2 дугаар зүйл: Үндсэн мэдээлэл ба зорилго
- 3 дугаар зүйл: Хуулийн этгээд, хязгаарлагдмал хариуцлага
- 4 дүгээр зүйл: Бүтэц, зохион байгуулалт
- 5 дугаар зүйл: Гишүүнчлэл ба сонгуулийн тойрог
- 6 дугаар зүйл: ОУИТБС-ын Дэлхийн бага хурал
- 7 дугаар зүйл: ОУИТБС-ын гишүүдийн хурал
- 8 дугаар зүйл: ОУИТБС-ын гишүүдийн хурлын чиг үүрэг
- 9 дүгээр зүйл: ОУИТБС-ын удирдах зөвлөл
- 10 дугаар зүйл: Ажиглагчид
- 11 дүгээр зүйл. ОУИТБС-ын удирдах зөвлөлийн дарга
- 12 дугаар зүйл. ОУИТБС-ын удирдах зөвлөлийн чиг үүрэг
- 13 дугаар зүйл. ОУИТБС-ын удирдах зөвлөлийн хороод
- 14 дугаар зүйл. ОУИТБС-ын удирдах зөвлөлийн үйл ажиллагаа ба хурал
- 15 дугаар зүйл. ОУИТБС-ын Олон Улсын Нарийн Бичгийн Газар
- 16 дугаар зүйл. ОУИТБС-ын Гүйцэтгэх Захирал
- 17 дугаар зүйл. Санхүүжилт
- 18 дугаар зүйл. ОУИТБС-ын данс, санхүүжилтийн менежмент ба төлбөр
- 19 дугаар зүйл. Нэмэлт, өөрчлөлт
- 20 дугаар зүйл. Гишүүнчлэлээс татгалзах, татан буулгах
- 21 дүгээр зүйл. Хүчин төгөлдөр болох

БҮЛЭГ 2: ОУИТБС-ын сонгуулийн тойргийн удирдамж

Оршил

Энэхүү баримт бичиг нь ОУИТБС-ын Стандартын 3-р хэсэг ("ОУИТБС-ын засаглал ба удирдлага") бөгөөд ОУИТБС-ын дүрэм болон ОУИТБС-ын сонгуулийн тойргийн удирдамжаас бүрдэнэ.

ОУИТБС нь хэрэгжүүлэгч болон дэмжигч орнуудын Засгийн газар, компаниуд, иргэний нийгмийн байгууллагуудаас бүрдсэн олон талын оролцоот байгууллага юм. ОУИТБС-ын Холбоо нь Гишүүдийн хурал, ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл, ОУИТБС-ын Олон улсын нарийн бичгийн газар гэсэн гурван институцийн байгууллагаас бүрдэнэ. Энэ байгууллага нь Норвегийн хуулийн дагуу ашгийн бус холбоогоор бүртгэгдсэн бөгөөд ОУИТБС-ын стандартын нэг хэсэг болох ОУИТБС-ын дүрэмд захирагддаг.

Гишүүдийн хурал нь ОУИТБС-ын удирдах дээд байгууллага бөгөөд ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийг гурван жил тутамд ОУИТБС-ын Дэлхийн бага хурлаар сонгодог. Энэ нь улс орон (хэрэгжүүлж, дэмжиж байгаа), дэмжигч компаниуд болон иргэний нийгмийн байгууллагууд гэсэн гурван тойргийн төлөөлөгчдөөс бүрддэг. Тойргууд нь Гишүүдийн хуралд төлөөлөгч томилох, ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлд гишүүн санал болгодог өөрийгөө удирдах ёсны байгууллага юм. Тойрог, дэд тойрог нь нэр дэвшүүлэх удирдамжийг хүлээн зөвшөөрч, үйл ажиллагаа болон хариуцлагыг сайжруулж бүлэг дотроо мэдээллээ солилцоно.

Олон улсын ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь ОУИТБС-ын гол шийдвэр гаргах байгууллага бөгөөд Удирдах зөвлөлийн хурал, хорооны хурал, Удирдах зөвлөлийн танилцуулгаар дамжуулан ОУИТБС-ын үйл ажиллагаанд тогтмол хяналт тавьдаг. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь хэрэгжүүлж байгаа болон дэмжигч орнуудын төлөөллөөс бүрдсэн дэмжигч компаниуд болон иргэний нийгмийн байгууллагуудын төлөөлөл бүхий 20 гишүүн болон тэдэн дээр тэднийг орлогч болон дарга нэмэгдэнэ.

ОУИТБС-ын Олон улсын нарийн бичгийн газар нь ОУИТБС-ын Холбооны өдөр тутмын үйл ажиллагааг хариуцна. ОУИТБС-н Олон Улсын Нарийн бичгийн газар ОУИТБС-ыг хэрэгжүүлж байгаа улс орнуудад техникийн тусламж болон зөвлөгөөг бусад олон талын болон хоёр талын харилцаат төрийн бус байгууллагуудын дэмжлэгтэйгээр үзүүлдэг.

ОУИТБС-ын стандартын **1-р хэсэг** ("Зарчмууд ба шаардлага") нь ОУИТБС-ын үндсэн зарчмууд, түүнчлэн ОУИТБС-д оролцогч талуудад тавигдах шаардлага, хүлээлтийг тодорхойлсон.

ОУИТБС-ын стандартын **2-р хэсэгт** ("ОУИТБС-ын Зөвлөлийн хяналт ба баталгаажуулалт") ОУИТБС-ын стандартын хэрэгжилтэд Олон улсын Удирдах зөвлөл хэрхэн хяналт тавьж, үнэлдэгийг тодорхойлдог журам, шалгуурыг тодорхойлсон.

ОУИТБС-ын төрөл бүрийн асуудлуудыг хэрэгжүүлэх удирдамжийн хамт ОУИТБС-ын стандартыг бүрэн эхээр нь авахын тулд ОУИТБС-ын вэбсайтыг (www.eiti.org) ашиглаж болно.

БҮЛЭГ 1

ОУИТБС-ын дүрэм

ОУИТБС-ын дүрэмээр ОУИТБС-ын холбооны үйл ажиллагаа удирдана. 2023 оны 6-р сарын 12-13-ны өдрийн ОУИТБС-ын Гишүүдийн хурлаар шинэчилсэн.

1 дүгээр зүйл: Нэр

1. Холбооны нэр нь “Олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын санаачилгын (“ОУИТБС”) холбоо” (цаашид “ОУИТБС-ын Холбоо” гэх) болно.

2 дугаар зүйл. Үндсэн мэдээлэл ба зорилго

1. ОУИТБС-ын Холбоо нь Засгийн газар болон түүний агентлагууд, эрчим хүч, уул уурхайн салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа компаниуд, орон нутгийн иргэний нийгмийн бүлгүүд болон олон улсын төрийн бус байгууллагуудын төлөөлөл орсон дэлхий даяар үйл ажиллагаа явуулдаг сүлжээ бүхий холбоо бөгөөд олон улсын олон талт оролцогчдын санаачилга юм.
2. ОУИТБС-ын Холбооны зорилго нь ОУИТБС-ын Зарчмууд болон ОУИТБС-ын шаардлагуудыг газрын тос, байгалийн хий, уул уурхайн салбарын ил тод байдлын олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн стандарт болгон баримтлах явдал юм. Олборлох үйлдвэрлэлийн өртгийн гинжин хэлхээг ил тод болгон бэхжүүлэх нь авлигыг бууруулж, байгалийн нөөцийн менежментийг сайжруулах, эрчим хүчний хариуцлагатай шилжилтэд хувь нэмэр оруулах, олборлох аж үйлдвэрээс олсон орлогыг эдийн засгийг сайжруулах, ядуурлыг бууруулах, байгалийн баялаг ихтэй орнуудын иргэдийн амьжиргааны түвшинг дээшлүүлэх боломжийг олгох болно.

3 дугаар зүйл. Хуулийн этгээд, хязгаарлагдмал хариуцлага

1. ОУИТБС-ын холбоо нь Норвег Улсын хуулийн дагуу үүсгэн байгуулагдсан ашгийн бус холбоо юм.
2. ОУИТБС-ын холбооны гишүүд нь, хамтдаа эсхүл тус тусдаа, ОУИТБС-ын холбооны өр, төлбөрийн үүрэг эсхүл өр төлбөрийг хариуцахгүй.

4 дүгээр зүйл. Бүтэц, зохион байгуулалт

1. ОУИТБС-ын Холбооны байнгын байгууллагын бүтцийн хэсэг нь дараах болно:
  - a) ОУИТБС-ын Олон улсын бага хуралтай холбоотой хуралддаг ОУИТБС-ын Бүх гишүүдийн хурал;
  - b) ОУИТБС-ын Удирдах Зөвлөлийн Даргаар ахлуулсан ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл;
  - c) Гүйцэтгэх захирлаар удирдуулсан ОУИТБС-ын Ажлын алба/ Нарийн бичгийн газар.
2. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь 13 дүгээр зүйлийн дагуу хороодыг байгуулж болно;
3. ОУИТБС-ын холбооны захиргаа нь үйл ажиллагаагаа ил тод явуулж, жендер, үндэстэн болон соёлын хувьд олон талт байдлыг хөхиүлэн дэмжинэ.

5 дугаар зүйл. Гишүүнчлэл ба сонгуулийн тойрог

1. ОУИТБС-ын холбооны гишүүн нь 5 (2) болон (3) дугаар зүйлд заасны дагуу Оролцогч талын тойргоос томилсон улс орон (төр), компани, байгууллага эсхүл аж ахуйн нэгжийн төлөөлөгч байна.
2. Гишүүд нь дараах 3 тойрогт хуваагдана:
  - a. Улс орнуудын тойрог нь:
    - I. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлөөс Даган мөрдөгч орны статус олгосон санаачилгыг хэрэгжүүлэгч улс орнууд;
    - II. ОУИТБС-ын Холбооны зорилтыг дэмждэг Дэмжигч улс орнууд буюу нэгдсэн, эсхүл холбооны улсуудаас тус тус бүрдэнэ.
  - b. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлөөс тодорхойлсон ОУИТБС-ын Холбооны зорилгыг дэмжих үүрэг хүлээсэн эрчим хүч, олборлох салбарт үйл ажиллагаа явуулдаг компани, санхүүгийн байгууллага, сан, холбоодоос бүрдсэн Компаниудын тойрог.
    - c. ОУИТБС-ын Холбооны зорилгыг дэмждэг ОУИТБС-н Удирдах зөвлөлөөс тодорхойлсон төрийн бус байгууллага, дэлхийн олон улсад үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн бус байгууллагын сүлжээ,

эвслээс бүрдэх Иргэний нийгмийн байгууллагуудын тойрог.

3. Бүх Тойргууд нь ОУИТБС-ын Холбооны Гишүүдийн томилгоог зохицуулж байгаа дүрэм журмаа тохиролцоно. Гишүүнчлэл нь дараахаар хязгаарлагдана. Үүнд:
  - a. Улс орнуудын тойргоос Санаачилгыг хэрэгжүүлэгч бүх улс орон болон Дэмжигч улс орон (эсхүл тэдний хэсэг) тус бүрийн нэг хүртэлх төлөөлөл;
  - b. Компаниудын тойргоос тэднийг төлөөлж байгаа бүх компани болон холбоо тус бүрийн нэг хүртэлх төлөөлөл ;
  - c. Иргэний нийгмийн байгууллагуудын тойргоос бүх Иргэний нийгмийн байгууллага тус бүрийн нэг хүртэлх төлөөлөл.
4. Тойрог нь өөрийн томилсон аль ч гишүүнээ хэдийд ч сольж болно. Тус тойрог нь ОУИТБС-ын Олон улсын нарийн бичгийн дарга нарын газарт томилогдсон гишүүдэд гарсан аливаа өөрчлөлтийн талаар мэдээлэх бөгөөд ингэснээр Олон улсын нарийн бичгийн дарга нарын газар гишүүдийн шинэчилсэн бүртгэл хөтлөх боломжтой болно.
5. ОУИТБС-ын холбооны гишүүн нас барснаар эрх нь дуусгавар болно; гишүүний төлөөлж буй аж ахуйн нэгжийг хасах; гишүүний төлөөлж буй хэрэгжүүлэгч орны жагсаалтаас хасах; тухайн тойргийн шаардлагын дагуу гишүүнчлэлийн татвар авахгүй, мөн тойргийн шаардлагын дагуу гишүүнээс хасна.
6. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь ОУИТБС-ын Холбооны Гишүүний гишүүнчлэлийг дараах тохиолдолд дуусгавар болгож болно:
  - a) Гишүүн, улс орон эсхүл тухайн Гишүүний төлөөлдөг бусад аж ахуйн нэгж нь эдгээр Дүрмийг ноцтой зөрчсөн тохиолдолд; эсвэл
  - b) Гишүүн, улс орон эсхүл тухайн Гишүүний төлөөлдөг бусад аж ахуйн нэгж нь өөрсдийн хэргийг ОУИТБС-ын зарчмуудад хохирол учруулах байдлаар эсхүл эсрэгээр явуулсан.
  - c) ОУИТБС-ын ажилтан нь ОУИТБС-ын Холбооны Ёс зүйн дүрмийг ноцтой зөрчсөн.
7. Гишүүн нь Гишүүдийн хурлаар эцэслэн шийдвэрлүүлэхээр ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн шийдвэрийг 5 (5) дугаар зүйлийн дагуу шийдвэр гарснаас хойш дөрвөн долоо хоногийн дотор ОУИТБС-ын Удирдах Зөвлөлийн Даргад бичгээр давж заалдаж болно.

6 дугаар зүйл. ОУИТБС-ын Дэлхийн бага хурал

1. ОУИТБС-ын Холбооны ашиг сонирхолд нийцүүлэн ОУИТБС-ын оролцогчдыг форумар хангах, ОУИТБС-ын Холбооны зорилгыг хөхиүлэн дэмжих болон ОУИТБС-ын Холбооны бодлого, стратегийн талаар өөрсдийн санал бодлоо илэрхийлэхийн тулд ОУИТБС-ын Дэлхийн Бага хурлыг багадаа 3 жил тутамд хуралдуулна. ОУИТБС-ын Удирдах Зөвлөлийн Дарга тухайн Бага хурлын даргын үүргийг гүйцэтгэнэ. ОУИТБС-ын Дэлхийн Бага хурал нь ОУИТБС-ын Холбооны гүйцэтгэх бус дээд байгууллага юм.
2. ОУИТБС-ын Гишүүд, Удирдах зөвлөл болон Ажлын алба нь ОУИТБС-ын Дэлхийн Бага хуралд оролцох эсхүл төлөөлөх эрхтэй. Түүнчлэн, ОУИТБС-ын бусад оролцогчдыг оролцохыг урих бөгөөд аль ч тохиолдолд ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлгөөр тийнхүү батлуулахын тулд зохицуулалт хийх нь үндэслэлтэй практик юм.
3. ОУИТБС-ын Дэлхийн Бага хурлыг ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь багадаа 4 долоон хоногийн өмнө Гишүүд болон тойргуудад бичгээр мэдэгдэл хүргүүлэн ОУИТБС-ын вэбсайтад байршуулан зарлан хуралдуулж болно. Бичгээр гаргах мэдэгдэлд ОУИТБС-ын Дэлхийн Бага хурлаар хэлэлцэх асуудлуудыг оруулна.
4. ОУИТБС-ын Дэлхийн Бага хурал нь:
  - a) Хэлэлцүүлэг, сурталчилгаа/нөлөөлөл, хөрөнгө босголт болон ОУИТБС-ын шинэ оролцогчдын хамрагдалтыг чухал, харагдахуйц бодлогоор хангах;
  - b) Өмнөх Гишүүдийн ердийн хурлаас хойших хугацааны үйл ажиллагааны тайланг үндэслэн явцыг хянан шалгах;
  - c) Дараагийн Гишүүдийн ердийн хурал хүртэл ОУИТБС-ын Холбооны үйл ажиллагаатай холбогдуулан ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлд санал гаргах;
  - d) ОУИТБС-ын Холбооны зорилгыг хангах өндөр түвшний хамтын ажиллагаа, улс төрийн үүрэг амлалт болон хөдөлгөөнийг дайчлах, дэмжлэг үзүүлэх;
  - e) ОУИТБС-ын Холбооны засаглалын бүтцэд албан бус төлөөлөлттэй тэдгээр ОУИТБС-ын оролцогчдыг албан бус харилцаа холбооны сувгаар хангах.

7 дугаар зүйл. ОУИТБС-ын гишүүдийн хурал

1. ОУИТБС-ын Холбооны гүйцэтгэх дээд удирдлага нь ОУИТБС-ын Гишүүдийн хурал байна.
2. ОУИТБС-ын Гишүүдийн хурал нь ОУИТБС-ын Холбооны гишүүдээс бүрдэнэ.
3. ОУИТБС-ын Гишүүдийн ээлжит хурлыг ОУИТБС-ын Дэлхийн Бага хуралтай уялдуулан багадаа 3 жил тутамд хуралдуулна. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь багадаа дөрвөн 7 хоногийн өмнө Гишүүдэд бичгээр мэдэгдэл хүргүүлэн ОУИТБС-ын Гишүүдийн ээлжит хурлыг зарлан хуралдуулна.

4. Гишүүдийн ээлжит бус хурлыг ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл багадаа 3 долоон хоногийн өмнө Гишүүдэд бичгээр мэдэгдэл хүргүүлэн зарлан хуралдуулж болно. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь ОУИТБС-ын Удирдах Зөвлөлийн Дарга Гишүүдийн ердийн бус хурлыг хуралдуулах тухай хүсэлтийг хүлээн авснаас хойш 8 долоон хоногийн дотор хуралдуулна.
5. ОУИТБС-ын Гишүүдийн хуралд оролцох хүсэлтэй гишүүд нь ОУИТБС-ын Ажлын албанд зарлан дуудах хуудсанд заасан хугацааны дотор мэдэгдэл өгөх ёстой. Гишүүн нь ОУИТБС-ын Гишүүдийн хуралд бичгээр үйлдсэн итгэмжлэлээр оролцож болно. Түүнчлэн, итгэмжлэлд санал өгөх тусгай зааврыг дурдана. Зохих ёсоор гарын үсэг зурсан итгэмжлэлийг зарлан дуудах хуудсанд заасан хугацааны дотор ОУИТБС-ын Ажлын албанд хүргүүлэх ёстой.
6. ОУИТБС-ын Удирдах Зөвлөлийн Дарга нь ОУИТБС-ын Гишүүдийн хурлын даргын үүргийг гүйцэтгэнэ.
7. Гишүүдийн хурлын ирц нь багадаа Гишүүдийн гуравны нэг нь хуралд оролцоноор бүрдэх бөгөөд тойрог бүрээс сонгогдсон Гишүүдийн багадаа 1/3-г оруулах ёстой.
8. Гишүүдийн хурал нь санал нэгтгэйгээр зөвшилцөн шийдвэрүүдийг батлахад бүх хүчин чармайлтаа дайчилна. Санал өгөх шаардлагатай бол гаргасан нийт саналын багадаа 2/3-н дэмжлэгийг шаардаж байгаа шаардлага хангасан олонх шийдвэрүүдийг батлах бөгөөд тойрог бүрийг төлөөлж буй Гишүүдийн гаргасан саналын багадаа 1/3-н дэмжлэгийг оруулах ёстой. Тойрог бүрийн Гишүүдийн нийт саналын тоо нь тэнцүү байх бөгөөд дараах байдлаар тодорхойлно:
  - a) Улс орнуудын тойргоос сонгогдон ирсэн Гишүүд тус бүрдээ нэг саналын эрхтэй байна;
  - b) Компаниудын тойрог болон Иргэний нийгмийн байгууллагуудын тойргоос сонгогдсон гишүүдийн саналыг улс орны нийт саналыг Компанийн гишүүдийн болон Иргэний нийгмийн тойргуудын тоонд тус тус хуваан тодорхойлно.
  - c) ОУИТБС-ын Удирдах Зөвлөлийн Дарга санал хураалтын өмнө өөр өөр тойргоос ирсэн Гишүүн тус бүрийн саналын тоог зарлана.

8 дугаар зүйл. ОУИТБС-ын гишүүдийн хурлын чиг үүрэг

- 1) ОУИТБС-ын Гишүүдийн хурлаар:
  - a) ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн үйл ажиллагааны тайлан, ажлын төлөвлөгөө, ОУИТБС-ын гишүүдийн сүүлчийн ээлжит хурлаас хойшхи жилийн тайлан, аудитын тайланг батлах;
  - b) Тойргийн нэр дэвшүүлэлтийг үндэслэн ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн Гишүүд болон Гишүүн тус бүрийн орлох этгээдийг сонгох;
  - c) ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн саналыг үндэслэн ОУИТБС-ын Даргыг сонгох;
  - d) Гишүүнээс ирүүлсэн санал хүсэлтийн дагуу аливаа бусад асуудлыг авч хэлэлцэх. Тэрхүү санал хүсэлтийг зарлан дуудах хуудсанд дурдсан ОУИТБС-ын Гишүүдийн хурлаар хэлэлцэх асуудалд оруулах тэрхүү асуудлын хугацаанд ОУИТБС-ын Удирдах Зөвлөлийн Даргад бичгээр хүргүүлнэ.

9 дүгээр зүйл. ОУИТБС-ын удирдах зөвлөл

1. ОУИТБС-ын Холбооны гүйцэтгэх удирдлага нь ОУИТБС-ын Гишүүдийн хурлаас сонгогдсон, Гишүүдийн хурлын удирдамжийн дагуу үйл ажиллагаа явуулж байгаа ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл байна.
2. ОУИТБС-ын Холбооны Олон талт оролцогчдын бүлгийн үндсэн шинжийг тусгахын тулд ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн 20 гишүүн (“Удирдах зөвлөлийн гишүүд”)-ээс бүрдэх бөгөөд үүнд дараах гишүүд орно:
  - a) Удирдах Зөвлөлийн Дарга;
  - b) ОУИТБС-ын Холбооны гишүүд болох Улс орнуудын тойргоос сонгогдсон Удирдах зөвлөлийн 9 гишүүн. Тэдний хамгийн ихдээ 3 нь Дэмжигч орны төлөөлөл байх бөгөөд үлдсэн нь Санаачилгыг хэрэгжүүлэгч улс орнуудын төлөөлөл байна.
  - c) ОУИТБС-ын Холбооны гишүүд болох Компаниудын тойргоос сонгогдсон Удирдах зөвлөлийн 6 гишүүн. Тэдний хамгийн ихдээ 1 нь санхүүгийн байгууллагыг төлөөлөх ёстой.
  - d) ОУИТБС-ын Холбооны гишүүд болох Иргэний нийгмийн байгууллагуудын тойргоос сонгогдсон Удирдах зөвлөлийн 5 гишүүн.
3. Тэдгээрийн нэр дэвшүүлэлтийн дараа хуралдсан ОУИТБС-ын Гишүүдийн ердийн хурлаас шийдвэр гаргасан өдрөөс эхлэн Удирдах зөвлөлийн бүх гишүүд огцорно. Гэхдээ тэдгээр гишүүд нь тэрхүү ОУИТБС-ын Гишүүдийн хурлаар хэлэлцэх дахин нэр дэвшүүлэлтэд оролцох эрхтэй.
4. Тухайн тойрог нэр дэвшүүлсэн Удирдах зөвлөлийн гишүүн бүрийн нэг орлогчийг (“Орлогч”) тойргууд нэр дэвшүүлэх бөгөөд ОУИТБС-ын Гишүүдийн хурлаар сонгож болно. Орлогч гишүүн тухайн Удирдах зөвлөлийн гишүүнийг төлөөлнө. Хэрэв орлогч байхгүй бол холбогдох тойрог шинэ Удирдах зөвлөлийн гишүүн болон орлогчийг нэр дэвшүүлнэ.

5. Удирдах зөвлөлийн гишүүн нь Удирдах зөвлөлийн хуралд оролцоогүй тохиолдолд тухайн Удирдах зөвлөлийн гишүүний орлогч Удирдах зөвлөлийн хуралд оролцох, хэлэлцүүлэгт оролцох, санал өгөх ба тухайн Удирдах зөвлөлийн бүх чиг үүргийг хэрэгжүүлж болно.
6. ОУИТБС-ын Гишүүдийн хурал хооронд ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлд сул орон тоо гарсан тохиолдолд, энэхүү сул орон тоон дээр Удирдах зөвлөлөөс сонгох холбогдох тойргоос санал болгож байгаа шинэ Орлогчийн хамтаар ажлаа өгсөн Удирдах зөвлөлийн гишүүний орлогч ажиллана.
7. ОУИТБС-ын Холбоо нь Удирдах зөвлөлийн гишүүдийг хариуцлагын даатгалд даатгуулна. Даатгалын гэрээний болзол, нөхцөлийг ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл батална.
8. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь бүрэн эрхийн хугацаанд статусыг нь түдгэлзүүлсэн хэрэгжүүлэгч улс орныг төлөөлж байгаа Удирдах зөвлөлийн гишүүний Удирдах зөвлөлийн гишүүний статусыг хэвээр хадгалахаар шийдэж болно. Гэхдээ түдгэлзүүлсэн хугацаанд Удирдах зөвлөлийн үйл ажиллагаанд оролцохоос зайлсхийнэ. Түдгэлзүүлсэн нь нэг жилээс дээш хугацаанд хүчин төгөлдөр байх бөгөөд ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл тухайн Удирдах зөвлөлийн гишүүнчлэлийг дуусгавар болгохоор шийдэж болно.

10 дугаар зүйл. Ажиглагчид

1. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь Дэлхийн банк, Олон Улсын Валютын Сан болон бусад холбогдох оролцогчид зэрэг Олон улсын холбогдох байгууллагуудын төлөөлөгчдийг ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн болон Гишүүдийн хуралд ажиглагчаар оролцохыг урина. Тэдгээр ажиглагчид нь саналын эрхгүй хэдий ч тусгай асуудлаар өөрсдийн санал бодлоо илэрхийлж болно. ОУИТБС-ын Удирдах хороо нь ажиглагчдын оролцоогүйгээр шийдэж болох зарим нэг асуудал байна гэж үзэж болно.

11 дүгээр зүйл. ОУИТБС-ын удирдах зөвлөлийн дарга

- 1) ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн даргыг ОУИТБС-ын Гишүүдийн ээлжит хурлаар сонгоно. ОУИТБС-ын Гишүүдийн ээлжит хурал бүрийн өмнө ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь тухайн ОУИТБС-ын Гишүүдийн хурлын дараа тодорхой хугацаанд ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн даргад нэр дэвшигчийг санал болгоно. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн даргын бүрэн эрхийн хугацааг нэг удаа сунгаж болно.
- 2) ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн дарга нь:
  - i) ОУИТБС-ын Гишүүдийн хурлын даргын үүргийг гүйцэтгэх;
  - ii) ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн хурлын даргын үүргийг гүйцэтгэх;
  - iii) ОУИТБС-ын Бага хурал болон ОУИТБС-ын Гишүүдийн хуралд ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн тайланг танилцуулах;
  - iv) ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийг гадаад асуудлуудад төлөөлөх;
  - v) ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн шийдвэрүүдийн хэрэгжилтийн асуудлаар ОУИТБС-ын Ажлын албатай эргэх холбоо тогтоох;
  - vi) ОУИТБС-ын оролцогчид хоорондын хамтын ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэхийг эрмэлзэх.
- 3) ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн дарга Удирдах зөвлөлийн хурлыг даргалж чадахгүй болсон тохиолдолд хуралд оролцож байгаа Удирдах зөвлөлийн гишүүд тухайн хурлыг даргалах Удирдах зөвлөлийн өөр нэг гишүүнийг томилж болно.

12 дугаар зүйл. ОУИТБС-ын удирдах зөвлөлийн чиг үүрэг

- 1) ОУИТБС-ын Удирдах хороо нь цаг ямагт ОУИТБС-ын Холбооны эрх ашгийг дээдэлнэ. ОУИТБС-ын Удирдах хороо нь дараах үндсэн чиг үүргийг оруулаад ОУИТБС-ын Гишүүдийн хурлын шийдвэрт хамаарах ОУИТБС-ын Холбооны гүйцэтгэх эрх мэдлийг хэрэгжүүлнэ. Үүнд:
  - a) ОУИТБС-ын Холбоонд сөргөөр нөлөөлж буй ерөнхий болон тусгай бодлогын асуудлуудыг авч хэлэлцэх;
  - b) ОУИТБС-ын Холбооны ажлын төлөвлөгөө болон төсвийг зөвшөөрөх;
  - c) ОУИТБС-ын Дэлхийн Бага хурал болон ОУИТБС-ын Гишүүдийн хурал зохион байгуулахыг зөвшөөрөх;
  - d) ОУИТБС-ын Бага хуралд (ОУИТБС-ын Удирдах Зөвлөлийн даргаар дамжуулан) үйл ажиллагааны тайлан болон төлөвлөгөөг танилцуулах, ОУИТБС-ын Гишүүдийн хурлаар тэдгээрийг батлуулах;
  - e) ОУИТБС-ын Гишүүдийн сүүлийн ердийн хурлаас хойших санхүүгийн жилийн жилийн данс тооцоо болон аудитын тайланг (ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн даргаар дамжуулан) танилцуулах ;
  - f) ОУИТБС-н Гүйцэтгэх Захиралыг томилох;
  - g) ОУИТБС-ын Олон Улсын Нарийн Бичгийн Газрын ажилд (ОУИТБС-ын Удирдах Зөвлөлийн Даргаар дамжуулан) хяналт тавих, удирдан чиглүүлэх;
  - h) ОУИТБС-ын Холбооны Олон талт оролцогчдын шинжийг бүх түвшинд ОУИТБС-ын Холбоо болон

- түүний Хороодод байлгах, бүрэн тусгах;
- i) ОУИТБС-ын стандартыг хэрэгжүүлж буй орнуудад хяналт-шинжилгээ, дэмжлэг үзүүлэх, Баталгаажуулалтын үйл явц, тухайлбал гомдол, санал зөрөлдөөнийг шийдвэрлэх, улс орны жагсаалтаас хасах асуудал, давж заалдах журам зэргийг багтаасан ОУИТБС-ын стандартыг баталж мөрдүүлэх;
  - j) ОУИТБС-ын Холбоо нь улс орны болон компанийн ажлын төлөвлөгөөний агуулга, баталгаажуулах ажиллагаа, санхүүжилтийн менежмент, төсөл, бараа бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний төлбөр, аудит, төслүүдийг тайлагнах, батлахыг орсон менежмент болон үйл ажиллагааны илүү дэлгэрэнгүй журам, дүрмийг батлах;
  - k) ОУИТБС-ын Гишүүдийн ердийн хурал бүрийн өмнө ОУИТБС-ын Удирдах Зөвлөлийн Даргад нэр дэвшигчийг санал болгох;
  - l) Ёс зүйн дүрмийг батлах.

13 дугаар зүйл. ОУИТБС-ын удирдах зөвлөлийн хороод

ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь цаашид үүсэх тусгай асуудлаар хороод байгуулж болно. Тэрхүү хороонд Удирдах зөвлөлийн 2 буюу түүнээс дээш тооны гишүүд эсхүл тэдгээрийн орлогчид орох бөгөөд хороодын бүрэлдэхүүн нь үндэслэлтэй бол ОУИТБС-ын Холбооны Олон талт оролцогчдын шинжийг тусгана. Тэрхүү хорооны мөрдөж ажиллах нөхцөлийг Хурлын тэмдэглэлийн бүртгэлд тэмдэглэнэ.

14 дугаар зүйл. ОУИТБС-ын удирдах зөвлөлийн үйл ажиллагаа ба хурал

1. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь жилд наад зах нь 2 удаа хуралдана. Жил бүр ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн хурлыг багадаа нэг удаа биечлэн хийнэ. Шаардлагатай бол ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн хурлыг виртуал байдлаар хийх боломжтой.
2. Удирдах зөвлөлийн хурлыг хуралдуулах зарыг наад зах нь 14 хоногийн өмнө ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн даргаар бичгээр хүргүүлэн хуралдуулна. Тэрнээс богино хугацаанд зарыг хүргүүлэх бол Удирдах зөвлөлийн бүх гишүүдийн зөвшөөрлийг бичгээр авна.
3. Удирдах зөвлөлийн гишүүд санал нэгтгэйгээр шийдвэрийг батлахад бүх хүчин чармайлтаа дайчилна. Удирдах зөвлөлийн гишүүдийн санаа бодлыг харгалзан ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн дарга санал хураах шаардлагатай эсэхийг шийднэ. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн гишүүн тус бүр нэг саналын эрхтэй. Саналыг бичгээр үйлдсэн итгэмжлэлээр өгөх боломжтой.
4. Шийдвэрийг батлах үед хурлын ирц бүрдсэн байхаас бусад тохиолдолд Удирдах зөвлөлийн хурлаар шийдвэр гаргахгүй. Удирдах зөвлөлийн гишүүдийн багадаа 2/3 нь хуралд оролцсоноор хурлын ирц бүрдэнэ. Үүнд Улс орнуудын тойргоос багадаа Удирдах зөвлөлийн 2 гишүүн (Санаачилгыг хэрэгжүүлж улс болон Дэмжигч улсаас тус бүр нэг), Иргэний нийгмийн байгууллагуудын тойргоос Удирдах зөвлөлийн нэг гишүүн, Компаниудын тойргоос Удирдах зөвлөлийн нэг гишүүн тус тус байна.
5. Санал өгөх шаардлагатай бол тухайн шийдвэрийн зорилгоор 13 санал шаардаж байгаа шаардлага хангасан олонх шийдвэрүүдийг батлах бөгөөд хэрэгжүүлэгч улс орнуудын сонгуулийн дэд тойргоос авсан 1/3-ыг оролцуулаад тойрог тус бүрээс сонгогдсон Удирдах зөвлөлийн гишүүний багадаа 1/3-н саналын дэмжлэгийг оруулах ёстой.
6. Удирдах зөвлөлийн гишүүн нь тэрээр шууд болон хувийн ашиг сонирхол бүхий аливаа асуудал эсхүл зохицуулалттай холбогдуулан эсхүл түүний үнэнч байдалдаа итгэлтэй байхад нөлөөлөх аливаа бусад тусгай нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд санал өгөхгүй. Удирдах зөвлөлийн гишүүн нь тэр талаар олж мэдсэн даруйдаа аль болох хурдан тэрхүү ашиг сонирхлыг ОУИТБС-ын Удирдах хороонд танилцуулах бөгөөд Удирдах зөвлөлийн хурлын тэмдэглэлд тэмдэглэнэ. Удирдах зөвлөлийн гишүүн санал өгөх эрхгүй асуудлаар шийдвэр гаргах үед хуралд оролцсон Удирдах зөвлөлийн гишүүний ирцийг тооцохгүй. Энэ нь Удирдах гишүүний орлогчийг тухайн асуудалд санал өгөхөөс түдгэлзүүлэхгүй.
7. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь Удирдах зөвлөлийн хурлаас гадуур шийдвэр гаргах ажиллагаатай холбоотой журам тогтоож болно. Тэрхүү журмын дагуу Удирдах зөвлөлийн хурлаас гадуур гаргасан аливаа шийдвэрийг тухайн шийдвэрийг гаргаснаас хойш Удирдах зөвлөлийн хурлын тэмдэглэлд бүртгэнэ.
8. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн дарга, Гүйцэтгэх захирлыг дангаар нь сонгох, эсхүл гарын үсэг зурах эрх бүхий хоёр буюу хэд хэдэн Удирдах зөвлөлийн гишүүнийг сонгож болох бөгөөд тэдгээрийн аль нэг нь хамтран гарын үсэг зурж болно.

15 дугаар зүйл. ОУИТБС-ын Олон Улсын Нарийн Бичгийн Газар

1. ОУИТБС-ын Олон Улсын Нарийн Бичгийн Газар нь Гүйцэтгэх Захирал болон бусад шаардлагатай ажилтнуудаас бүрдэнэ. Ажлын албаны гишүүд нь ОУИТБС-ын Гишүүдтэй шууд эсхүл шууд бусаар гэрээ байгуулсан гишүүд байна.
2. Ажлын алба нь ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлөөс өгсөн чиглэлийн дагуу Тэргүүнээрээ дамжуулан ОУИТБС-ын Холбооны өдөр тутмын үйл ажиллагааг хариуцан ажиллана.
3. Ажлын албаны Гишүүдийн шинэчилсэн бүртгэлийг ямагт хөтөлнө.
4. Ажлын албаны эдгээр Дүрмүүд болон тэдгээрт оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтийн бүртгэлийг хөтөлнө.
5. Ажлын албаны бүх ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн хурал, Гишүүдийн хурал болон ОУИТБС-ын бага хурлын тэмдэглэлийг "Хурлын тэмдэглэл"-ийн бүртгэлд хөтөлнө. Тэрхүү бүх хурлын тэмдэглэлийг ОУИТБС-ын веб сайтад хэвлэн нийтэлнэ. Тэрхүү хурлын тэмдэглэлүүдэд хуралд оролцсон этгээдүүдийн нэрс, хурлаас гаргасан шийдвэрүүд, боломжтой бол шийдвэрийн үндэслэлийг дурдана

16 дугаар зүйл. ОУИТБС-ын Гүйцэтгэх Захирал

1. Гүйцэтгэх захирал нь ОУИТБС-ын холбооны өдөр тутмын үйл ажиллагааг хариуцах, шаардлагатай боловсон хүчнийг сонгон шалгаруулах, ОУИТБС-ын холбооны хөгжилд хяналт тавих, Удирдах зөвлөлд дэмжлэг үзүүлэх зэргээр ажиллана. Гүйцэтгэх захирал нь ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн даргаар дамжуулан Удирдах зөвлөлд ажлаа тайлагнах бөгөөд Нарийн бичгийн газрын үйл ажиллагааг хариуцна.
2. Гүйцэтгэх захирал эсвэл Нарийн бичгийн газраас томилсон түүний орлогч нь бүх ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн хурал, Гишүүдийн хурал болон Бага хуралд нарийн бичгийн даргын үүрэг гүйцэтгэнэ.
3. Гүйцэтгэх захирал нь Гүйцэтгэх захирлын орлогчийг томилж ОУИТБС-ын холбооны өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулахад дэмжлэг үзүүлэх, Гүйцэтгэх захирлын эзгүйд орон ажилуулна.

17 дугаар зүйл. Санхүүжилт

1. ОУИТБС-ын холбоо нь ашгийн бус холбоо юм. Тус холбооны санхүүжилт нь дэмжигч улс орнууд, хэрэгжүүлэгч орнууд, компаниуд, санхүүгийн байгууллага, сангуудын хандив, хоёр болон олон талт хандивлагчдын буцалтгүй тусламж, ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлөөс тогтоосон бусад агентлаг, байгууллага, аж ахуйн нэгжийн оруулсан хувь нэмэр мөн төслийн шинжтэй санхүүжилт зэргээс бүрдэнэ.
2. Түүнчлэн, ОУИТБС-ын холбоо нь мөнгөн бус сайн дурын хандив тусламжаар санхүүжиж болно.

18 дугаар зүйл. ОУИТБС-ын данс, санхүүжилтийн менежмент ба төлбөр

1. ОУИТБС-ын Холбоо нь Нарийн бичгийг газраар дамжуулан ОУИТБС нэр дээр нээсэн хэд хэдэн данс эзэмшинэ. Эдгээр дансыг ОУИТБС-ын Холбооны зорилго болон ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлөөс баталсан ажлын төлөвлөгөөнд хамаарах аливаа үйл ажиллагаанд ашиглаж болно. Уг санхүүжилтийг захиргаа болон засаглалын зардал, улс орны тусгай ба олон талт үйл ажиллагаануудад ашиглаж болно.
2. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь ОУИТБС-ын данс бүртгэл, тооцоонд жил тутам аудит хийх үүрэгтэй хөндлөнгийн, хараат бус аудиторыг томилж ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлд бичгээр үйлдсэн аудитын тайланг танилцуулуулна.
3. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөл нь ОУИТБС-ын данс бүртгэл, тооцоотой холбоотой тайлан болон аудитын төлөвлөгөөг боловсруулан, ОУИТБС-ын үйл ажиллагааны дүрэм журамд нэмэлтээр оруулна.

19 дугаар зүйл. Нэмэлт, өөрчлөлт

1. 8 дугаар зүйлийн дагуу зарлагдсан, ОУИТБС-ын Гишүүдийн Хуралд нийт гишүүдийн 2/3 нь оролцон хуралдсан хурлаар эдгээр Дүрэмд нэмэлт өөрчлөлт оруулж болно. Нэмэлт, өөрчлөлт оруулах саналыг холбогдох шийдвэрээс дөрвөн 7 хоногийн өмнө ОУИТБС-ын бүх гишүүдэд бичгээр хүргүүлнэ.

20 дугаар зүйл. Гишүүнчлэлээс татгалзах, татан буулгах

1. Гишүүн нь ОУИТБС-ын Холбооноос хэдийд ч гарч болно. Гүйцэтгэх захирал гишүүнчлэлээс татгалзах тухай хүсэлтийг бичгээр хүлээн авснаар тэрхүү татгалзал хүчин төгөлдөр болно.
2. ОУИТБС-ын Холбоог 8 дугаар зүйлийн заалтын дагуу Гишүүдийн хурлаар татан буулгаж болно. Татан буулгах саналыг холбогдох шийдвэрээс дөрвөн 7 хоногийн өмнө ОУИТБС-ын бүх гишүүдэд бичгээр танилцуулна.
3. Татан буугдах тохиолдолд ОУИТБС-ын Холбооны өмч хөрөнгийг ОУИТБС-ын Холбооны ижил төстэй зорилгод болон ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн тодорхойлсноор ашиглана. Ингэж хийхдээ ОУИТБС-ын Гишүүдийн хурлын зөвшөөрлийг авна.

21 дүгээр зүйл. Хүчин төгөлдөр болох

1. Эдгээр дүрэм нь ОУИТБС-ын Холбооны үндсэн дүрмийн дагуу хүчин төгөлдөр болох бөгөөд ОУИТБС-ын Холбоо татан буугдах хүртэл хүчинтэй байна.

БҮЛЭГ 2

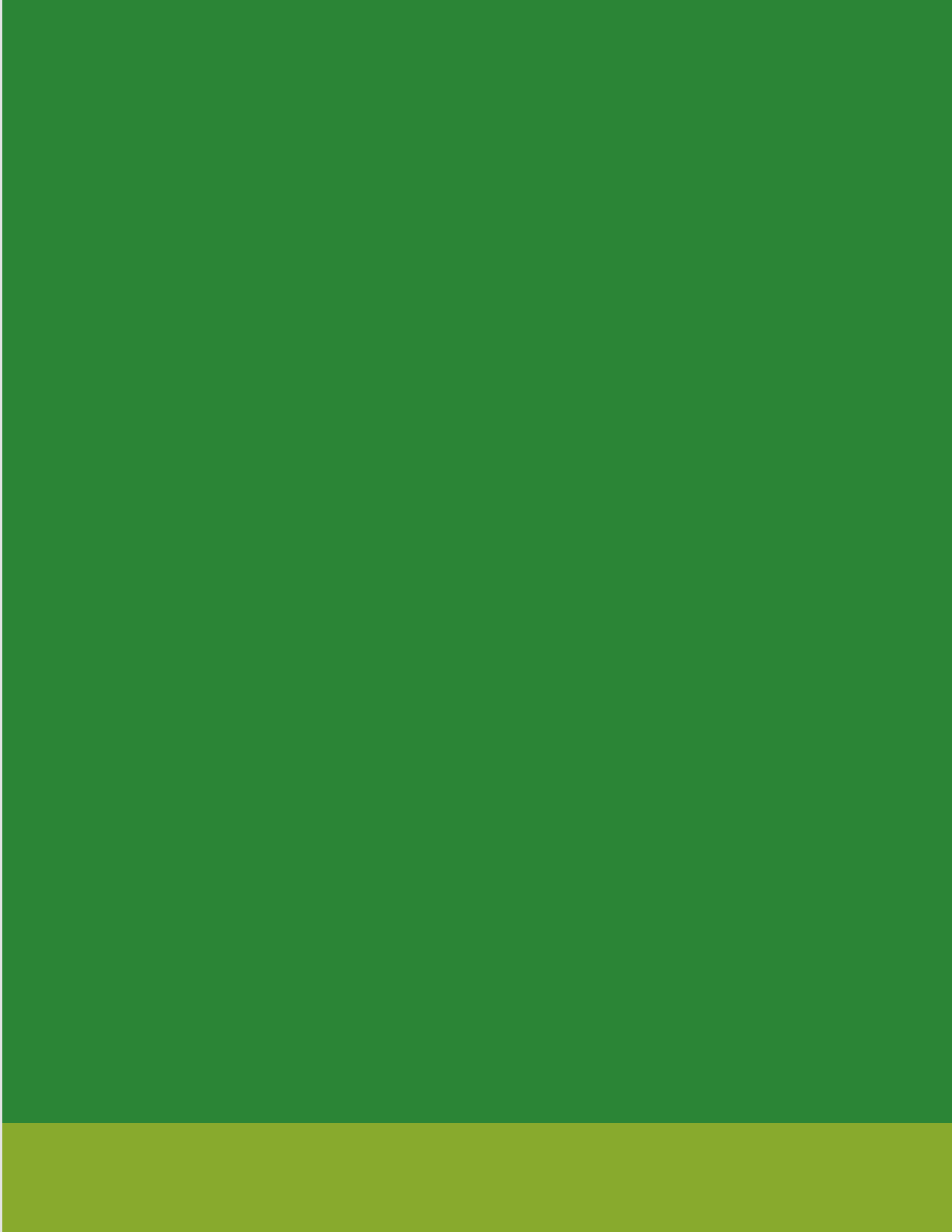
ОУИТБС-ЫН СОНГУУЛИЙН ТОЙРГИЙН УДИРДАМЖ

Энэ хэсэгт тойрогт нэр дэвшүүлэх, гишүүнчлэл, удирдлагын үйл явцыг тоймлон харуулсан ОУИТБС-ын тойргийн удирдамжийг тайлбарласан болно.

2006 оны 10 дугаар сард Ослогийн бага хурлаар баталсан Олон улсын зөвлөх бүлгийн тайланд “Оролцогч талуудын тойргууд нь Удирдах зөвлөлд хэрхэн өөрсдийгөө төлөөлөх тухайгаа хэлэлцэн тохиролцсон байх ёстой. Энэ нь тойрог тус бүрээс (i) төлөөлөгчөөр сонгогдох; (ii) сонгон шалгаруулах ажиллагаанд оролцох шаардлагыг хангасан этгээдүүдийг хэрхэн тодорхойлох тухайгаа урьдчилан тохирсон байхыг шаардах хэрэгтэй” хэмээн зөвлөжээ.

Оролцогч талын тойргийг мөн тойргийн Холбоон дахь гишүүнчлэлийн хэмжээ болон ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн суудлын тоог тогтоодог ОУИТБС-ын Дүрэмд тодорхойлсон болно. ОУИТБС-ын зарим нэг тойргийг албан бусаар дэд хэсгүүдэд хуваасан.

Тойрог болон дэд тойргийн удирдамжийг ОУИТБС-ын eiti.org/constituencies вэб сайтаас авах боломжтой. ОУИТБС-ын Удирдах зөвлөлийн гишүүд, орлогчид болон ТУЗ-ийн гишүүдийн бүрэн жагсаалтыг eiti.org/eiti-board хаягаас авах боломжтой.

Олборлох Үйлдвэрлэлийн
Ил Тод Байдлын Санаачилга

Улс орны байгалийн баялаг иргэдийнх гэдэгт
бид итгэдэг.

Бидний эрхэм зорилго бол байгалийн баялгийн менежментийн талаарх ойлголтыг сурталчлах, төрийн болон компанийн засаглалыг бэхжүүлэх, олборлох салбарын ил тод байдал, хариуцлагыг нэмэгдүүлэхэд шаардлагатай мэдээллээр хангах явдал юм.

eiti.org